

Przystanek matura

Zadania i ćwiczenia ułatwiające przygotowanie się do egzaminu maturalnego z języka polskiego

Literatura: Zbigniew Herbert „Historia Minotaura”

W nieodczytanym jeszcze piśmie linearnym A opowiedziano prawdziwą historię księcia Minotaura. Był on – wbrew późniejszym plotkom – autentycznym synem króla Minosa i Pazyfae. Chłopak urodził się zdrowy, lecz z nienormalnie dużą głową – co wróżbiarze poczytywali jako znak przyszłej mądrości. W istocie Minotaur rósł w lata swoje jako silny, nieco melancholijny – matolek. Król postanowił oddać go do stanu kapłańskiego. Ale kapłani tłumaczyli, że nie mogą przyjąć nienormalnego księcia, bo to mogłoby obniżyć już i tak nadszarpnięty przez odkrycie koła – autorytet religii.

Sprowadził tedy Minos modnego w Grecji inżyniera Dedala – twórcę głośnego kierunku architektury pedagogicznej. Tak powstał labirynt. Przez system korytarzy, od najprostszych do coraz bardziej skomplikowanych, różnicę poziomów i schody abstrakcji miał wdrażać księcia Minotaura w zasady poprawnego myślenia.

Snuł się tedy nieszczęsny książę popychany przez preceptorów korytarzami indukcji i dedukcji, nieprzytomnym okiem patrzył na pogładowe freski. Nic z tego nie rozumiał.

Wyczerpawszy wszystkie środki, król Minos postanowił pozbyć się zakąty rod.

Sprowadził (także z Grecji, która słynęła ze zdolnych ludzi) zręcznego mordercę Tezeusza. I Tezeusz zabił Minotaura. W tym punkcie mit i historia są ze sobą zgodne.

Przez labirynt – niepotrzebny już elementarz – wraca Tezeusz, niosąc wielką, krwawą głowę Minotaura o wytrzeszczonych oczach, w których po raz pierwszy kielkować zaczęła mądrość – jaką zwykło zsyłać doświadczenie.

Zadanie 1

Przypisz każdej z podanych postaci mitologicznej 1-5 odpowiadające jej określenie wybrane spośród A-E.

Postać mitologiczna

1. Minos
2. Pazyfae
3. Minotaur
4. Dedal
5. Tezeusz

Określenie postaci mitologicznej

- A. książę kreteński z głową byka.
- B. heros, pokonał Minotaura.
- C. król panujący na Krecie.
- D. architekt i wynalazca.
- E. żona Minosa.

Zadanie 2

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Utwór Zbigniewa Herberta „Historia Minotaura” to przykład

- A. tradycyjnego odczytania mitu.
- B. reinterpretacji mitu.
- C. polemiki z nowym odczytaniem mitu.

Zadanie 3

Podaj dwa przykłady z utworu Zbigniewa Herberta, które są zgodne z mitologicznym pierwowzorem.

Przykład 1

.....

Przykład 2

.....

Zadanie 4

Podaj dwa przykłady z utworu Zbigniewa Herberta, które nie są zgodne z mitologicznym pierwowzorem.

Przykład 1

.....

Przykład 2

.....

Zadanie 5

Do podanych sformułowań dopisz nazwę środka stylistycznego.

A. Sprowadził (także z Grecji, która słynęła ze zdolnych ludzi) zręcznego mordercę Tezeusza.

.....

B. matolek

.....

C. W nieodczytanym jeszcze piśmie linearnym A opowiedziano prawdziwą historię księcia Minotaura.

.....

Zadanie 6

Do frazeologizmu ‘zakała rodu’ dopisz jego synonim.

.....

Zadanie 7

Na podstawie utworu Zbigniewa Herberta wyjaśnij dosłowne i metaforyczne znaczenie labiryntu.

Znaczenie dosłowne labiryntu

.....

Znaczenie metaforyczne labiryntu

.....

Zadanie 8

Przeczytaj fragment utworu Jana Kochanowskiego „Do fraszek”, a następnie wyjaśnij, w jakim kontekście został przywołany motyw labiryntu.

Jan Kochanowski

„Do fraszek”

Fraszki nieprześlącone, wdzięczne fraszki moje,

W które ja wszytki kładę tajemnice swoje,

[...]

Obraliby się kiedy kto tak pracowity

Żeby z was chciał wyczerpać umysł mój zakryty:

Powiedzcie mu, niech próżno nie frasuje głowy,

Bo się w dziwny Labirynt i błąd wda takowy,

Skąd żadna Aryjadna, żadne kłębki tylne

Wywieść go móc nie będą, tak tam ścieżki mylne.

[...]

.....

Zadanie 9

Na podstawie utworu Zbigniewa Herberta wymień trzy cechy, dzięki którym można określić emocje Minotaura.

Cecha 1

.....

Cecha 2

.....

Cecha 3

.....

Zadanie 10

Oceń prawdziwość poniższych informacji. Wybierz P, jeśli informacja jest prawdziwa, albo F – jeśli jest fałszywa.

A. Postać wiedźmina Geralta z Rivii to przykład odmieńca w literaturze.

B. Postać Batmana to przykład odmieńca w popkulturze.

ODPOWIEDZI DO ZADAŃ

Zadanie 1

1. C
2. E
3. A
4. D
5. B

Zadanie 2

B

Zadanie 3

Przykład 1: Dedal zbudował labirynt.

Przykład 2: Tezeusz zabił Minotaura.

Zadanie 4

Przykład 1: Minotaur został przedstawiony jako ofiara, a nie ciemniejszy mieszkańcy Krety.

Przykład 2: Tezeusz został przedstawiony jako morderca, a nie jako bohater.

Zadanie 5

- A. ironia.
- B. kolokwializm.
- C. paradoks.

Zadanie 6

Czarna owca

Zadanie 7

Znaczenie dosłowne labiryntu: budowla o bardzo zawiłym układzie sal i krętych korytarzach.

Znaczenie metaforyczne labiryntu: Minotaur przebywając w labiryncie miał poznawać życie, uczyć się świata od elementów najprostszych po te bardziej skomplikowane.

Zadanie 8

W wierszu Jana Kochanowskiego „Do fraszek” labirynt przedstawia skomplikowane życie wewnętrzne podmiotu lirycznego oraz złożoność jego twórczości. Zgłębianie się we fraszki poety przypomina błądzenie w labiryncie. Prawdziwe myśli poety są nie do odgadnięcia.

Zadanie 9

Cecha 1: samotność.

Cecha 2: wyobcowanie.

Cecha 3: cierpienie.

Zadanie 10

A. P

B. P